

»Der er tid til at tie...« (Prædikerens 3,7b)

Agt på jer selv

Det lyder som en lovisk formaning, men det er indledningen til en vidunderlig åbenbaring af evangeliet, thi fortsættelsen lyder: »at I ikke skal miste det, vi nåede ved vort arbejde, men få fuld løn« (2. Joh. 8).

Begrebet løn

Løn er noget, man har gjort sig fortjent til. Der udbetales ikke løn (slet ikke den fulde løn, som vor nye oversættelse med rette siger), med mindre det er for et arbejde, som vedkommende har udført tilfredsstillende.

I min ungdom deltog jeg som sekretær i et lønudvalg, der afgjorde lønstridigheder imellem arbejdsgivere og arbejdstagere. Jeg husker især en sag om den rette aflønning for et bassin i Zoologisk Have. Da visse kendsgerninger kom frem, erkendte arbejdsmændenes formand, Aksel Sørensen, at der ikke kunne kræves mere, end arbejdsgiveren havde givet.

I Bibelen tales der meget om løn, og mange af Guds børn går med en hemmelig frygt for at gå glip af lønnen. De føler ikke, at de tjener Gud sådan i deres hverdag, at de kan gøre sig håb om løn.

Fortjeneste

De forbliver i den loviske opfattelse af lønnen. Det er noget, man må gøre sig fortjent til. De oplever, at lovens vej til fuld løn er håbløs, men de kender ikke nogen anden.

En sidebemærkning til enhver, der forkynder Ordet: Lad ikke jeres forkyndelse være en serie af formaninger, opfordringer, kald til at være aktiv, men en herlig-gørelse af Jesus Kristus som korsfæstet, således som apostelen Paulus vidnede om (1. Kor. 2,2-4).

Evangeliet er Guds kraft, ikke i fysisk betydning, men hvad angår befrielsen af en synders samvittighed, så den bliver virkelig fri og ikke mere drives af en hemmelig frygt.

Det er denne fuldkomne befrielse, som Johannes, den gamle apostel, formaner os til *ikke* at komme bort fra.

Han åbenbarer, at den fulde løn opnår ingen ved sin egen indsats, men den har en anden vundet til ethvert Guds barn ved sit arbejde.

Apostelens arbejde

Ingen havde et dybere kendskab til Herren Jesus end han. Han havde skrevet det fjer-

de evangelium og Bibelens sidste bog: Jesu Kristi åbenbaring, hvor han allerede i 1,6 lader os forstå, at Jesus Kristus har løst os af vore synder med sit blod og dermed gjort os til konger og præster for sin Gud og Fader, ikke fordi vi har gjort os fortjent dertil, så vi kunne få æren derfor, men som nådens ufortjente løn.

Da Kristus på sit kors sagde: »Det er fuldbragt!« betød det, at frelsesværket er fuldendt. Intet fattes deri. I overensstemmelse hermed siger Hebræerbrevet, at vi, som helliges, os har *Han for bestandig ført tilfuldendelsen* (kap. 10,14), og i overensstemmelse hermed har han for bestandig *taget sæde* ved Guds højre hånd (10,12). Hvis der var mere, der skulle gøres, havde han ikke taget sæde.

Alt dette, den fuldkomne frelse »nåede« Jesus ved sit »arbejde«. Når vi kommer til troen på Ham, begynder vort kristenliv således ved fuldendelsen, d.v.s. ved Guds mål for os.

Kun fordi vi begynder ved fuldendelsen, kommer vi til den. Kun fordi vi begynder ved målet, kommer vi til det og modtager den fulde løn for Kristi »arbejde«.

Det er imidlertid svært for mange, måske de fleste, helt at slippe tanken på at gøre sig fortjent dertil, i hvert fald i et vist omfang. Det skyldes, at »alvorlige« kristne (og dermed menes oftest helhjertede kristne) altid er mere eller mindre beherskede af loven og den medfølgende tanke på at gøre sig fortjent hos Gud ved at følge den.

Man finder imidlertid ingen alvorlige kristne i Det nye Testamente. Det alvorligste menneske var Saul fra Tarsus, den »retfærdigste« af sine samtidige og den mest nidkære – men han var ikke til at holde ud.

Da han ved Guds ufattelige nåde blev apostelen Paulus, var det ikke alvor, han skrev om i sine breve, men glæde, uophørlig glæde, glæde under alle forhold. Hvis han havde haft lejlighed til at sige, hvad der skulle stå på hans gravsten, kunne jeg tænke mig, at han havde valgt det samme som Oswald Chambers ca. 1.900 år senere: »En synder, frelst af Guds nåde.«

Nådens alttilstrækkelighed

Guds nåde er guddommelig og støtter sig ikke til noget hos den, Han er barmhjertig imod.

Et af de ord i Den hellige Skrift, som

Guds børn har sværest ved at forstå, er Rom. 9,16: »Altså beror det ikke på den, der vil, eller den, der anstrenger sig, men på Gud, der viser barmhjertighed« og i vers 18: »Altså forbarmer Han sig over hvem Han vil, og forhærdner, hvem Han vil.«

Jeg overså dette vers, og det gjorde de allerfleste også. Atter og atter hørte man karakterstærke kristne karakteriseret således: »Han (hun) vil i hvert fald Guds vilje!« Der stod en vis beundring om dem, og kun få tænkte på, at Guds nåde dermed mistede sin kraft.

Kristenheden bestod især af karakterstærke kristne, som både ville og anstrengte sig og kunne, hvad jeg og andre ikke kunne. De havde ikke en sønderbrudt ånd og et sønderknust hjerte, thi de havde aldrig fortvivlet over sig selv. De spredte ikke megen glæde, dertil var de for stærke og alvorlige.

Det var næsten, som om Guds nåde var et tilskud til det, der trods al deres rigtighed fattedes dem. Det virkede, som om de vandt meget ved deres eget arbejde, egen indsats og egen karakterstyrke.

Det var, som om Kristi dyrekøbte nåde ikke herskede i deres liv trods Rom. 5,19-21.

Jeg har selv haft grund til at fortvivle over mig selv adskillige gange, og Gud har i sin barmhjertighed ladet mig fatte, at Han kendte mig forud, også alle mine nederlag, og dog besluttede Han at vælge mig, så det efterhånden gik op for mig, at Hans nåde er så altomfattende, at den også skænker mig lønnen – ikke fordi jeg har fortjent den, men fordi Han har »fortjent« den til mig.

Den hemmelige frygt for at gå glip af lønnen er nu borte. I stedet for den hersker troen på det »utrolige«, at lønnen er sikret mig ved Jesu »arbejde«. Frelsen er stor, såre stor. Troen går hånd i hånd med håbet og glæden, og Guds guddommelige kærlighed driver al frygt for at miste lønnen ud, så der bliver plads til den uendelige taknemmelighed og salighed.

Loven med dens tanke på at gøre sig fortjent til den fulde løn er der derimod ingen plads til. Glæden over Herren, Hans indsats, Hans barmhjertighed er nådens stille kraft til som Abraham at se op imod stjernerne og stole på, at når Gud lover det umulige, indfrier Han sit løfte.

TAK

Vi har ved juletid modtaget en overvældende mængde kærlige hilsner og gaver af forskellig art både fra indland og udland, men det har knebet lidt med kræfterne, og jeg har derfor ikke fået skrevet en personlig tak til de mange venner, der således har glædet og opmuntret os meget.

Jeg synes, det går fremad med mine kræfter, men måske ikke så hurtigt, som jeg kunne ønske.

Dog, når man er i min alder – om jeg lever ind i januar, fylder jeg 93 år – er hver en dag nåde over nåde og altså bedre for mig, end jeg kunne ønske. Jeg føler en stor taknemmelighed, men ville også gerne være rig på taksigelse (Kol. 2,7).

Jeg skriver dette om formiddagen på juleaften og glæder mig over, at i dag strømmer danskerne til Gudstjeneste. Adskillige kirker må holde to Gudstjenester, ellers går mange forgæves.

De hører juleevangeliet, og de synger med på vore vidunderlige julesalmer. De hører også velsignelsen.

Og Gud kender enhver, som han har bestemt til evigt liv (Åp. G. 13,4). Han gør sin gerning, også i vor tid, og det takker vi ham for af ganske hjerte.

Guds forudbestemmelse ophæver ikke

hvert enkelt menneskes personlige ansvar. Forudbestemmelsen er et udtryk for nådens absolutthed og kraft, men har intet at gøre med, at vi er underlagt en skæbne, som vi ikke kan ændre på.

Der er tilsyneladende mennesker, der mener, at syndernes forladelse kan man altid få. Det er med andre ord ikke nogen særdeles afgørende sag. Sandheden er, at enhver, der har hørt om syndernes forladelse uden at tage imod så stor en nåde, vil få sværere og sværere ved at modtage den, thi ingen kan behandle denne nåde eller vor Frelser, der vandt den til os, som en sag eller en person, man altid senere kan tage stilling til. Gud lader sig ikke spotte.

Paulus formaner os til at komme hverandre i forkøbet med at vise ærbødighed (Rom. 12,10). At glemme taksigelsen kan være mangel på ærbødighed for giveren. Pastoralbrevene (til Timoteus og Titus) viser os, hvorledes Paulus ønskede »standarden« i menighederne. Tillægsordet »værdig« møder vi ofte. En uværdig optræden, opførsel eller påklædning påtæller han.

Han ville ikke, at det skulle blive for svært at komme hverandre i forkøbet med

at vise ærbødighed, inklusive taksigelse.

*

Jeg har redigeret dette blad i mere end 60 år. Det giver også grund til taknemmelighed. Jeg har ikke kendt nogen anden, ej heller hørt om nogen anden, der har fået en så lang redaktionstid. Vel ser jeg tilbage på adskilligt, jeg ikke ville godkende i dag, men det gør jo ikke taknemmeligheden mindre.

Nu må jeg se i øjnene, at det kniber med kræfterne dertil. Hertil kommer, at alt har sin tid, også dette blad. Det skal derfor ikke bare fortsætte. Ganske vist siger nogle gode venner i bedste mening, at de kan ikke undvære det, især ikke Bibelnoterne.

Det er imidlertid ikke sandt. En kristen er ikke bundet af eller til nogen ting, se Hebr. 10,34.

*

Tak for de mange år, jeg har fået lov til at redigere det. Tak for de mangfoldige, der har bidraget til omkostningerne med at sende det ud.

TAK! Intet andet end TAK!

Vor ret og vor tjeneste. (1. Kor. 9)

P.Ms første artikel i Det salige Haab, Maj 1947

Dette kapitel er et af de mest åndelige og mest praktiske i Ny Testamente. Det giver os et indblik i kristendommens sande væsen og afslører hemmeligheden ved et frugtbart liv i evangeliets tjeneste.

Nøgleordet til kapitlet er ordet »ret« (vers 4, 5, 6, 12, 18). Paulus taler om sin ret til at modtage det timelige underhold af menighederne, om sin ret til familieliv og rekreation. Har en kristen sådanne rettigheder? Absolut! Herren har forordnet, at de, som forkynder evangeliet, skal leve af evangeliet (vers 14). De øvrige apostle levede et familieliv med kone og formentlig børn (vers 5). Paulus beviser ud fra Gamle Testamente, at disse rettigheder tilkommer arbejderne i Herrens vingård (vers 7-10).

Det, Paulus interesserer sig for, er imidlertid ikke vore rettigheder, men den *konfliktsituation*, der opstår, når vore rettigheder kolliderer med evangeliets tarv. Det skete for Paulus i Korinth (det var ikke tilfældet for ham alle steder, 2. Kor. 11,8); det sker for os alle nu og da. Jeg har ret til det og det, men den Helligånd hvisker i mit hjerte: »Kræver du din

ret, vil du skade evangeliets sag.« Hvad da?

Vore rettigheder – har vi det rigtige syn på dem? Paulus' syn på sine rettigheder var dette: jeg var en oprører, en modstander. Gud forbarmede sig over mig og betroede mig at forkynde evangeliet. Kan jeg gøre krav på noget som helst i den anledning? Er det ikke nåde over nåde, at det er pålagt mig at forkynde evangeliet? Jeg gør kun, hvad jeg er skyldig at gøre, jeg betaler af på min skyld, men jeg har ikke krav på noget som helst.

Har du et andet syn på dine rettigheder?

Vore rettigheder er skænket os, ikke for at vi skal gøre krav på dem, men for at vi skal give afkald på dem. Giver vi afkald på dem, oplever vi, at intet gør os rigere end det, vi har givet afkald på. Paulus udbrøder jublende: hvad er da min løn? Hvad får jeg da, jeg som har givet afkald på min ret? Min løn er at fremsætte evangeliet for intet, min løn er ikke at gøre brug af min ret i evangeliet (vers 18).

Har du benyttet dig af det privilegium at give afkald på din ret? Har du fået løn

ved at give afkald på løn?

Det er Biblens klare lære, at hvis vi vil have indflydelse i Guds rige, må vi helt og holdent opgive verdens metoder. I verden får man indflydelse ved at gøre sine krav gældende. I Guds rige får man indflydelse ved at give afkald på sine krav.

Kristendommens væsen er: *ikke at søge sit eget* (1. Kor. 13,5). – Tænk på Kristus! Havde han ikke ret til alt? Ejede han ikke alt? Jo, men havde han gjort krav på sin ret, havde han ingen indflydelse haft på mennesker. Hele verdens frelse blev vundet, fordi Kristus gav afkald på alle sine rettigheder – til slut endog på den for ham mest dyrebare rettighed: retten til Faderens velbehag. Det var hans liv. Det var og er hans lære: Giv enhver, som berder dig, og af den, som tager, hvad dit er, kræve du det ikke igen – lån uden at vente noget igen (Lukas 6,30-35). Han, Mesteren, tog et linklæde og toede disciplenes fødder. Han, der havde krav på at blive betjent, tjente sine disciple. Og han sagde: »jeg har givet jer et eksempel, for at, ligesom jeg gjorde ved jer, skal også I gøre.« (Johs. 13,15).

Jesus gav afkald på alt i fuldkommen kærlighed, derfor blev han verdens Frelser. Som han, således vi.

Kristendommens hemmelighed er ikke at kende sandhederne, ej heller at udføre store ting. Kristendommens hemmelighed er at åbenbare Kristus i vore liv. Det samme sindelag, som var i Kristus Jesus, være i jer (Fil. 2,5). Om dette er tilfældet, kan vi let afgøre ved at se, hvor stor en rolle vore rettigheder spiller for os.

I fandt jer med glæde i, at man røvede, hvad I ejede! (Hebr. 10,34).

2.

Hvorledes kommer vi ind i dette liv? Det kræver et helhjertet samarbejde mellem himmel og jord. Den Helligånd er den eneste, der kan leve det liv fuldt ud, og får han magten i dig, vil han åbenbare Kristus i dig, så dine omgivelser vil studse. Altså gælder det allerførst om at *modtage* den Helligånd – ikke tro på Ham, ikke vide noget om Ham, men *modtage* Ham. Og derefter gælder det om af hele sit hjerte at hengive sig i Helligåndens glæde over at give afkald på sine rettigheder. Det kan i begyndelsen volde noget besvær at trænge igennem til den glæde, men giv dig helhjertet hen til Jesus, så skal han helhjertet give sig hen til dig!

Vi må tage fat på sagen! Det gjorde Paulus. Vi *tåler alt* (tager ikke hensyn til noget savn), for at vi ikke skal lægge noget i vejen for Kristi evangelium (vers 12). – Når en dyb længsel efter hvile, rekreation, økonomisk sorgløshed ville bemægtige sig Paulus, men han vidste, at han ville skade Kristi evangelium, hvis han gav efter for sine længsler, negligerede han dem kort og godt. Han vendte så at sige ryggen til sine egne ønsker og spildte ikke mere tid på dem. Og idet han således vendte ryggen til sig selv, åbnede han sjælens porte på vid gab for den Helligånd, der i brede floder gennemstrømmede hans væsen og fyldte ham med himmelsk glæde, fordi han havde fornægtet sig selv.

Han *gjorde ikke brug af* sin ret i evangeliet (vers 18). Dette strider mod al menneskelig sund fornuft, og derfor vover så få kristne sig ind på dette område.

Han *gjorde sig til* tjener for alle (vers 19). Dette sind er vi ikke født med. Det var Paulus heller ikke. Men han modtog den Helligånd, og så satte han alt ind på at virke ud, hvad Gud ved sin Ånd havde virket ind.

Han *»gjorde sig til tjener«*, d.v.s. han *valgte* at tjene. Han *valgte* den nederste plads. Han *valgte* tjenerens kår og stilling. Paulus vidste, at praktisk helliggørelse kun nås, når vi helhjertet vælger Herrens *vilje* på vort livs vej. Gud driver os ikke som en viljeløs flok får til hellighed. Nej, han giver os sin Ånd, og så sætter han os i

situationer, hvor vi får lejlighed til at om-sætte Åndens liv i praksis. Han giver os lejlighed til at tåle alt, til at give afkald, til at fornødre os selv og blive alles tjenere – og gør vi det, giver vi Ånden lejlighed til at herliggøre Kristus i og igennem os. På den måde åbenbares Kristus i mennesker af kød og blod. Det er kristendom.

Er det ikke træt og slidsomt? Endnu en gang: *det er selve lønnen!* Paulus ville ikke for alt i verden give afkald på *denne* løn. For ham var der ingen større glæde og løn end at virkeliggøre Kristi liv i sit eget liv. Han anede usigeligt store muligheder for fremgang ad denne vej, og derfor gik han den med glæde.

Vi troede, vore rettigheder var vor løn. Men har du ikke ofte erfaret, at når du tvang din ret igennem, fik du ingen glæde af den, men en underlig besk smag i munden? Når du derimod for Jesu skyld gav afkald på din ret, gav den dig en glæde som aldrig før.

»En kristens eneste ret er retten til at give afkald på sin ret.« (Oswald Chambers).

3.

Paulus var en evangeliets forkynder (vers 12, 14, 16, 18, 23). Vi er alle kaldet til at forkynde evangeliet på den ene eller anden måde. Vi er hans vidner. Paulus viser i dette kapitel, at evangeliets forkyndelse mere består i at åbenbare Kristus i sit eget liv end i at fremsætte sandhederne. Paulus kom ikke til Korinth med stormægtighed i tale eller visdom (kap. 2), men han åbenbarede Kristi ånd og Kristi liv i al sin færd, og det gav hans tale en enestående kraft. Han talte med ånds og krafts bevisning – han var selv et bevis på, hvad han forkyndte. Han gav korintherne et forbillede *i sig selv* (2. Thess. 3,9). Alt, hvad han forkyndte, kunne han anskueliggøre ved at pege på sig selv.

Åbenbares Jesus Kristus i os? Kan vi, når vi forkynder forløsningen i Kristus, pege på os selv og sige: »Jeg var bundet, men Jesus har gjort mig fri, virkelig fri.« Når vi forkynder sejren i Kristus, kan vi da pege på os selv og sige: »Jeg led nederlag på nederlag, men nu har Kristus givet mig sejr.« Er vi en anskuelisesunder-visning af Kristi kraft?

– I vers 19-23 går Paulus i enkeltheder i beskrivelsen af den sande forkyndergerning. Han siger her: »Jeg gør mig *til eet med* dem, jeg søger at vinde.« Han stillede sig ikke på frastand af sjælene, mødte dem ikke som den store apostel, der selv var ude over alle problemer. Nej, han steg ned på deres stade og gjorde sig til eet med dem.

Paulus lignede sin mester. Kristus gjorde sig til eet med menneskeheden. Han iførte sig et menneskes skikkelse. I

dåben i Jordan gjorde han sig til eet med alle, der trængte til omvendelsens dåb. På Golgata gjorde han sig til eet med det, vi er, for at vi skulle blive eet med det, han er. Han blev gjort til synd for os, for at vi skulle blive Guds retfærdighed i ham. Således frelste han os.

Hvis vi vil frelse mennesker, må vi samme vej. Det forstod Paulus. Det praktiserede han. Læs brevet til Filemon. Der ser vi den store apostel gøre sig til eet med en bortløben slave.

Det er hvedekornets lov i praksis (Johs. 12,24-25). Hvis du vil frelse et menneske, må du bøje dig ned til det menneske. Vil du frelse en skrøbelig, må du selv blive skrøbelig; du må afføre dig din styrke, thi den vil skjule Jesus for den skrøbeliges blik. Hvis ikke du affører dig din styrke, vil den skrøbelige kun se den – han vil beundre den, længes efter selv at eje en sådan styrke, bede derom – men Jesus kan han ikke se, og hvad hjælp er der så for ham?

Har du nogen sinde afført dig din visdom for at frelse en uforstandig? Har du nogen sinde afført dig din indsigt i ordet for at hjælpe en vankundig? Giv rum for Jesus! Mød ikke op med al din styrke, visdom, indsigt og erfaring! Giv rum for Jesus – så vil han åbenbare sig i dig. Du bør forringes, men han ophøjes!

4.

Er dette ikke en selvopgivende laden-stå-til, en fuldkommen udslettelse af ens personlighed? Tværtimod! Vor sande, *gudgivne* personlighed udvikles til mandsmodenhed ad denne vej. Vor ny, guddommelige natur forløses fra vor gamle natur gennem glad selvfornægtelse i kraft af Kristi Ånd. Det er ikke en laden-stå-til. Nej, det kræver anspændelse af alle personlighedens evner; hele personlighedens energi koncentrerer om dette ene: at Kristi Ånd og liv må åbenbares i mig, så at han må bære frugt gennem mig. Derfor lyder det med sammenbidt energi i vers 19-23: »for at«, »for at«, »for at«. Strålende muligheder, strålende mål!

Evangeliet forkyndes undertiden på en mærkelig, sentimental måde, som om der slet intet kræves af mennesket – at nå himlen synes at være en nærmest selvfølgelig sag. Den ånd råder ikke i Ny Testamentet. Evangelisk kristendom består i et helhjertet samarbejde mellem himmel og jord.

Denne helhjertede hengivelse til Gud er ikke blot en betingelse for brugbarhed, som nogle mener; den er også en betingelse for frelse, se vers 23 og 27. Paulus vidste, at hvis han lod stå til på det punkt, vilde han hurtigt synke ud af gudfrygtighedens kraft, ned i gudfrygtighedens skin – og dermed ud af frelsen. Derfor vågede han. Derfor vogtede han på sig selv. Der-

for bekæmpede han sit legeme og holdt det i trældom. Derfor fornægtede han sig selv og sine rettigheder. Og han erfarede med jublende glæde, at når han således hengav sig selv til at lade Kristi Ånd råde

i liv og færd, blev det, som kunne tage sig ud som et Guds krav, en Guds nådegave – det, der kunne tage sig ud som tab, en vinding – en ny Ånd strømmede igennem ham, et nyt hjerte bankede i ham, et nyt

liv åbenbarede sig i ham. Paulus var blevet delagtig i evangeliet. Er du det? Paulus gjorde andre delagtige i evangeliet. Gør du også det?